

پژوهشکده شورای نگهبان

اصول قانون اساسی

در پروتوکل نظرات شورای نگهبان

عنوان

بررسی اصل بیست و دوم

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۱۲۸

تاریخ: ۱۳۹۳/۷/۲۸

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان

اصل بیست و دوم

تدوین:

محمد فتحی

ناظر علمی:

کاظم کوهی

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۱۲۸

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۷/۲۸

پژوهشکده شورای نگهبان

فهرست مطالب

- اصل بیست و دوم..... ۲
- ۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی..... ۲
- ۱-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران..... ۲
- ۱-۲- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری... ۲
- ۱-۳- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح ماده (۳) قانون راجع به ترجمه اظهارات و اسناد در محاکم و دفاتر رسمی..... ۳
- ۱-۴- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح آیین دادرسی جرایم نیروهای مسلح و دادرسی الکترونیکی..... ۴
- ۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران..... ۴
- ۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان..... ۴
- ۳-۱- نظریه تفسیری شورای نگهبان در خصوص استعلام مرکز اسناد انقلاب اسلامی نسبت به نحوه پاسخ به درخواست سوابق نمایندگان مجلس شورای اسلامی..... ۴
- ۳-۲- نظریه تفسیری شورای نگهبان در خصوص استعلام مرکز اسناد انقلاب اسلامی نسبت به نحوه پاسخ به درخواست سوابق داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی..... ۵
- ۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی.... ۶
- ۵- تذکرهای ارشادی و قانونی شورای نگهبان..... ۶

اصل بیست و دوم

حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است مگر در مواردی که قانون تجویز کند.

۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱-۱- نظر شماره ۶۴۸۱ مورخ ۱۳۶۵/۵/۱۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۵/۵/۱ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱-۱- در نظام جمهوری اسلامی امور اجرایی طبق اصل ۶۰ قانون اساسی جز در اموری که در قانون اساسی مستقیماً بر عهده رهبری گذاشته شده از طریق رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر و وزراء انجام می‌پذیرد. علی‌هذا بخش‌هایی از این قانون را که مربوط به نظارت بر امور پزشکی و اجرایی است، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی در حدود قوانین عهده‌دار است و احاله آن به سازمان مستقل مغایر با قانون اساسی است و در بخش‌هایی که مربوط به تخلف پزشکان است، رسیدگی با مراجع قضایی است و در بخش‌های مربوط به امور و مسائل صنفی پزشکان، خودشان می‌توانند در محدوده قوانین جمعیت‌هایی را بدون الزام پزشکان به شرکت در آن جمعیت‌ها و قبول مقررات آنها تشکیل دهند. علی‌هذا لایحه مذکور و قانون نظام پزشکی سابق فقط در محدوده اخیر از سوی خود پزشکان طبق اصل ۲۶ قانون اساسی قابل قبول است و در غیر این محدوده با اصول ۲۲ و ۶۰ و ۱۵۹ قانون اساسی مغایرت دارد.^۱

۱-۲- نظر شماره ۷۵/۲۱/۱۳۱۸ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۲۶ شورای نگهبان در خصوص طرح کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری مصوب ۱۳۷۵/۱۰/۱۱ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲-۱- تبصره (۵) ماده (۲)،^۲ مغایر اصول ۲۲ و ۲۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱. برای اطلاع از متن لایحه مزبور، رجوع کنید به: مجموعه نظرات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی دوره دوم (خرداد ۱۳۶۳ تا خرداد ۱۳۶۷)، تهران، نشر معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری، ۱۳۸۹، صص ۹۱۸-۹۳۲.

۲. ماده ۲- برای اشخاصی پروانه کارآموزی وکالت صادر می‌شود که علاوه بر دارا بودن دانشنامه لیسانس یا بالاتر حقوق یا فقه و مبانی حقوق اسلامی یا معادل آن از دروس حوزوی و دانشگاهی دارای شرایط ذیل باشند:

الف- ...

تبصره ۵- اعتبار پروانه وکالت سه سال می‌باشد و در صورت تقاضای تمدید، کانون وکلا مکلف است

۱-۳- نظر شماره ۷۶/۲۱/۷۳۱ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح ماده (۳) قانون راجع به ترجمه اظهارات و اسناد در محاکم و دفاتر رسمی مصوب ۱۳۱۶ و الحاق چند ماده به آن مصوب ۱۳۷۶/۳/۶ مجلس شورای اسلامی:

۱-۳-۱- در ماده (۴)،^۱ صدر ماده از این جهت که صلاحیت مترجم را در امر

شرایط مندرج در این قانون را در مورد متقاضی احراز نماید. مدت مزبور، نسبت به وکلای موجود از تاریخ آخرین تمدید پروانه خواهد بود.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۲- برای اشخاصی پروانه کارآموزی وکالت صادر می‌شود که علاوه بر دارا بودن دانشنامه لیسانس یا بالاتر حقوق یا فقه و مبانی حقوق اسلامی یا معادل آن از دروس حوزوی و دانشگاهی دارای شرایط ذیل باشند:

الف- ...

تبصره ۵- اعتبار پروانه وکالت سه سال می‌باشد و تمدید آن منوط به درخواست متقاضی می‌باشد. چنانچه متقاضی تمدید، فاقد یکی از شرایط قانونی تشخیص داده شود، کانون موظف است موضوع و دلایل آن را به دادگاه انتظامی وکلا اعلام و درخواست رسیدگی نماید. دادگاه مذکور پس از رسیدگی نسبت به تمدید یا عدم تمدید پروانه، رأی مقتضی صادر می‌کند.

نظر شماره ۷۵/۲۱/۱۵۲۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۳ شورای نگهبان در خصوص طرح کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری مصوب ۱۳۷۵/۱۱/۲۸ مجلس شورای اسلامی:

اصلاح به عمل آمده در تبصره (۵) ماده (۲)، رافع اشکال نمی‌باشد و اشکال همچنان باقی است.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۲- برای اشخاصی پروانه کارآموزی وکالت صادر می‌شود که علاوه بر دارا بودن دانشنامه لیسانس یا بالاتر حقوق یا فقه و مبانی حقوق اسلامی یا معادل آن از دروس حوزوی و دانشگاهی دارای شرایط ذیل باشند:

الف- ...

تبصره ۵- اعتبار پروانه وکالت سه سال می‌باشد و تمدید آن منوط به درخواست متقاضی می‌باشد. هر گاه وکیل فاقد یکی از شرایط این قانون تشخیص داده شود، کانون موظف است موضوع و دلایل آن را به دادگاه انتظامی وکلا اعلام و درخواست رسیدگی نماید. دادگاه مذکور پس از رسیدگی نسبت به تمدید یا عدم تمدید پروانه، رأی مقتضی صادر می‌کند. پروانه این اشخاص تا صدور حکم قطعی معتبر خواهد بود مگر در مواردی که دادگاه با توجه به ضرورت، حکم تعلیق صادر نماید.

۱. ماده ۴- اعتبار پروانه مترجمی سه سال است و تمدید آن منوط به درخواست متقاضی و پرداخت هزینه مطابق تعرفه قانونی می‌باشد. چنانچه متقاضی تمدید، فاقد یکی از شرایط مقرر قانونی تشخیص داده شود مراتب با ذکر دلایل آن به مرجع انتظامی مترجمان اعلام و درخواست رسیدگی می‌شود. مرجع انتظامی پس از رسیدگی نسبت به تمدید یا عدم تمدید پروانه مترجمی رأی مقتضی صادر می‌نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۴- اعتبار پروانه مترجمی سه سال است و تمدید آن منوط به درخواست متقاضی و پرداخت هزینه مطابق تعرفه قانونی می‌باشد. چنانچه متقاضی تمدید، فاقد یکی از شرایط مقرر قانونی تشخیص داده

ترجمه منوط به سه سال نموده است، خلاف اصول ۲۲ و ۲۸ قانون اساسی شناخته شد و اگر صلاحیت وی مطلق باشد و الزام شود که بعد از سه سال یا کمتر و یا بیشتر برای تمدید پروانه به مرجع ذیصلاح مراجعه کند، رفع اشکال خواهد شد.

۱-۴- نظر شماره ۹۳/۱۰۲/۱۲۹۴ مورخ ۱۳۹۳/۴/۷ شورای نگهبان در خصوص طرح آیین دادرسی جرایم نیروهای مسلح و دادرسی الکترونیکی مصوب ۱۳۹۳/۲/۲۸ کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی:

۱-۴-۱- ذیل ماده (۸۸)،^۱ با توجه به مصون بودن حیثیت اشخاص باید قید گردد که این امر از سوی افراد موثق انجام پذیرد، و الا مغایر اصل ۲۲ قانون اساسی است.

۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران

۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

۳-۱- نظریه تفسیری مورخ ۱۳۶۰/۶/۲۸ شورای نگهبان در خصوص استعلام مرکز اسناد انقلاب اسلامی نسبت به نحوه پاسخ به درخواست سوابق نمایندگان مجلس شورای اسلامی:

شماره: ۶۰/۳۵۲۴

تاریخ: ۱۳۶۰/۶/۲۶

شورای محترم نگهبان قانون اساسی

شود مراتب با ذکر دلایل آن به مرجع انتظامی مترجمان اعلام و درخواست رسیدگی می‌شود. مرجع انتظامی پس از رسیدگی نسبت به تمدید یا عدم تمدید پروانه مترجمی رأی مقتضی صادر می‌نماید. تا زمان رسیدگی مرجع انتظامی، اعتبار پروانه به قوت خود باقی است.

۱. ماده ۸۸- به منظور ساماندهی پرونده‌ها و اسناد قضایی و ارائه بهتر خدمات قضایی و دستیابی روزآمد به آمار و گردش کار قضایی در سراسر کشور و همچنین ارائه آمار و اطلاعات دقیق و تفصیلی در خصوص جرایم، متهمان، بزه‌دیدگان و مجرمان و سایر اطلاعات قضایی، «مرکز ملی داده‌های قوه قضائیه» در مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه راه‌اندازی می‌شود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۳/۵/۱۹ کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس به منظور رفع ایراد شورا: ماده ۸۸- به منظور ساماندهی پرونده‌ها و اسناد قضایی و ارائه بهتر خدمات قضایی و دستیابی روزآمد به آمار و گردش کار قضایی در سراسر کشور و همچنین ارائه آمار و اطلاعات دقیق و تفصیلی در خصوص جرایم، متهمان، بزه‌دیدگان و مجرمان و سایر اطلاعات قضایی، «مرکز ملی داده‌های قوه قضائیه» در مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه با استفاده از افراد موثق راه‌اندازی می‌شود.

خواهشمند است نظر خود را در باب درخواست سوابق نمایندگان مجلس شورای اسلامی که از سوی مسئولان و ارگان‌های مختلف دولتی انجام می‌پذیرد، با توجه به اعطای مصونیت سیاسی و اهمیت رعایت مسائل حفاظتی به این مرکز اعلام فرمایید.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی

تاریخ: ۱۳۶۰/۶/۲۸

مرکز اسناد انقلاب اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۰/۳۵۲۵ مورخ ۱۳۶۰/۶/۲۶، موضوع در جلسه رسمی شورای نگهبان مطرح شد. نظر اکثریت اعضای شورا به این شرح اعلام می‌شود:

«به طور کلی اطلاع‌دادن از سوابق مربوط به تعرض به حیثیت اشخاص طبق اصل ۲۲ قانون اساسی در غیر مواردی که قانون تجویز می‌نماید، جایز نیست.»

دبیر شورای نگهبان

لطف‌الله صافی

۲-۳- نظریه تفسیری شماره ۳۶۶۹ مورخ ۱۳۶۰/۶/۲۸ شورای نگهبان در خصوص استعلام مرکز اسناد انقلاب اسلامی نسبت به نحوه پاسخ به درخواست سوابق داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی:

شماره: ۶۰/۳۵۲۵

تاریخ: ۱۳۶۰/۶/۲۶

شورای محترم نگهبان

خواهشمند است نظر خود را پیرامون درخواست سوابق داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی که از سوی دست‌اندرکاران وزارت کشور صورت می‌پذیرد، با توجه به اهمیت و مسئولیت شرعی حفظ سوابق طبقه‌بندی شده، اعلام فرمایند.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شماره: ۳۶۶۹

تاریخ: ۱۳۶۰/۶/۲۸

مرکز اسناد انقلاب اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۰/۳۵۲۵ مورخ ۶۰/۶/۲۶:

موضوع در جلسه رسمی شورای نگهبان مطرح شد. نظر اکثریت اعضای شورا به

این شرح اعلام می‌شود:

«در صورتی که از سوی مسئولین قانونی تشخیص صلاحیت داوطلبان

نمایندگی در حدود موانع مذکور در ماده (۱۰) قانون انتخابات پرسشی شود، مرکز

اسناد می‌تواند در خصوص نفی یا اثبات هر یک از موانع مذکور بدون شرح و

تفصیل پاسخ دهد.»

دبیر شورای نگهبان

لطف‌الله صافی

۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی

۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان

امام خمینی (ره):

وازشورای محترم نکهبان می خواهم و توصیه می کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود
را ایا و تحت تاثیر بیج قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون بیج ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir